

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNAST STRANÁCH.

Predplatná cena:

Na celý rok --- 4 koruny — hal.
Na pol roka --- 2 " — "
Na štvrt roka --- 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedny redaktor:

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.

Majitel' a vydavatel':

JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedneho 5 stĺpcového
nonpareill riadku 80 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Porážka socialdemokratických vodcov.

Vyššie tisíc robotníkov štrajkovalo cez osem dní v plynových fabrikách budapeštianskych. Vyššie tisíc robotníkov založenými rukami čakalo príchod sľubovaných statkov pozemských. Dychtively očakávali títo nešťastníci stotisíckrát sľubovanú im blaženosť, cez osem dní čakali na to, až im konečne vypracované ruky zkliesly a videli, že sú ohavne oklamani. Utrpeli porážku. Prehrali vo vojne. Štrajk je vojna. Vedomosť socializmu to hovorí a učí, že štrajk je vojna medzi robotnou silou a medzi kapitálom. Každá vojna je ukrutná a nemilosrdná. Ten zvíťazí, čo je pevnejší. Jestli je pevnejšie robotníctvo, zvíťazí toto a zaiste nebude na to hľadať, že sa kapitál a zamestnávateľ žalujú pre utrpenú porážku. Robotníctvo bolo pevnejšie, keď zvíťazí o nič nedbá. Kapitál zarovnak, jestli sa do boja pustí s robotníctvom, nemôže s ním zachodiť v rukavičkách, bo milosrdný nepriateľ prehráva vo vojne a ostáva na zpodku.

V tej vojne, ktorá sa teraz viedla medzi plynovými fabrikami a jejich robotníctvom v Budapešti, pevnejšie boly fabriky. To si každý po predku mohol vyrátať. Najlahšie ale vyrátať si to mohli tí chytrí socialdemokratickí vodcovia robotníkov. Mali to vedieť, že v letnom čase, keď sa ku osvetleniu mesta nepotrebuje toľko plynu, ako inokedy, keď ku kúreniu miestností plyn vôbec je celkom zbytočný, keď ho v bytoch a v priemyselných obchodoch menej spotrebujú, mali vedieť, že v tomto čase plynové fabriky neni sú odkázané na úplný počet ro-

botníctva a že si pri príležitosti štrajku ľahko pomôžu. Lež aj to mali vedieť tí slávni socialdemokratickí vodcovia, že nemajú peňazí, aby robotníctvo počas štrajku vydržať mohli. Vzdor všetkému tomu vohnali do štrajku na tisíc úbohých robotníkov. Neslýchaná ľahkomyselnosť a nesvedomitosť socialdemokratických vodcov stáva sa človeku len vtedy pochopiteľnou, keď pováži jejich neukrotiteľnú sebeckosť, keď vidí, že sa pri celom štrajku týmto vodcom vôbec nejednalo o polepšenie hmotného polozenia zavedených a pobalamútených súdruhov, lež o zabezpečenie jejich moci, jak nad robotníkmi, tak i nad samou správou plynových fabrik. Keby sa totiž socialdemokratickým vodcom bolo jednalo o polepšenie osudu robotníkov, s povďačnosťou by boli prijali to rozhodnutie správy, ktorým ročne o sedemstotisíc korún polepšila osud svojich robotníkov tak v pláci, ako v snížení času práce a boli by vyzvali robotníkov, aby ďalej pokojne pracovali. Lenže socialdemokratickým vodcom osud jejich «súdruhov» bol najmenšou starosťou, im o ten nešlo. Socialdemokratickí vodcovia veľmi dobre vedia, že len dotiaľ sú pánmi «súdruhov», pokým robotníci, stojáci pod jejich divým terorizmom, veria jejich slovám a naukám, že im je zamestnávateľ nepriateľom, preto ich štvú, poburujú a držia v takej korde, že sú potom robotníci vstave vykonať svojmu zamestnávateľovi i tú najväčšiu škodu a robia len to, čo im vodcovia rozkážu. Socialdemokratickým vodcom jednalo sa teda pri celom tom štrajku len o jejich vlastný vplyv a o jejich moc jak nad «súduhami», tak nad správou a preto poskytnuté zo stránky správy polepšenie

mzdy a iné výhody neprijali a zaslepené robotníctvo vohnali do štrajku, v ktorom, ako sme to povýš dokázali, utrpeť museli porážku a zväziť mohla len správa plynových fabrik.

Každá porážka spojená je so škodou. Beda premoženým, hovorí prastaré porekadlo. Bodaj by nad týmto rozmýšľali socialdemokratickí vodcovia a ešte prísnej uvažovalo to zaslepené robotníctvo. Správe plynových fabrik nikto nemôže za zle mať, že k zabezpečeniu pokoja vo svojom veľkom obchode 250, dľa zkušenosti najnepokojnejších a najnespolahlivejších robotníkov neprijala do práce. Bez chleba ostali teda 250 robotníci! Oni chudáci verili pekným slovám vodcov a teraz ostali bez chleba. 250 ľudí nevie dnes, čo zajtra položí do úst, 250 ľudí manželky a dietky pýtajú chleba od otca, ktorý pre socialdemokratických vodcov prišiel o robotu a teraz bez výrobku tľe sa po uliciach hlavného mesta. Je to presmutný osúd 250 robotníckych rodín, ktoré nesvedomitosť, zlosť a podlosť socialdemokratických vodcov uvalila do najväčšej biedy.

Hľa, toto spáchali internacionálnej socialdemokracie červení židovskí vodcovia. Nenie to jejich prvú, ani jejich posledné dielo. A budú oni to dotedy robiť, kým tisíce robotníctva podávajú sa im ako nevoľné ovce a trpia, aby z jejich kože a krvútno vyrobených halierov zabezpečili si bohatstvá, moci a pohodlného panského života. Robia oni to dľa vopred zostavených plánov. Vystrájaním jednostajných štrajkov sdrážuje živnosť. S povýšením mzdy od práce, idú do výšky aj ceny potravných článkov k životu potrebných. Čo teda vyhral robotník povýšením jeho mzdy nemá z toho zhola nič, bo musí viacej platiť za bydllo, za potravné články, za odev a obuv. Jestli ale nielen že väčšiu mzdu nedostane, lež aj o robotu príde, vtedy je to preň hotové nešťastie. A to je to, na čom pracujú socialdemokratickí vodcovia. Bo čím ťažší je život, čím viacej je zklamaného v nádejách a nespokojného robotníctva, tým ľahšej ho môžu obrábať, štváť a búriť socialdemokratickí vodcovia a navádzajú k tomu, aby ako poslušní otroci platili hojne židovským vodcom. Platíť židom, to je najhlavnejšia vec pri každom štrajku, ako ich socialdemokratickí vodcovia v Uhorsku prevádzajú.

Za nešťastné robotníctvo plynových fabrik zaujala sa na sneme krajinskom kresťanská ľudová strana, Krajinský vyslanec Georg *Szmrecsányi* interpelloval v tejto záležitosti ministerpredsedu. Vidno i z tohoto, že kde treba pomáhať ľudu a jedná sa o blaho robotníctva, tam nikdy nechýba kresťanská ľudová strana. Robotníctvo kresťanské nech teda otvorí oči a uzná, že na sneme má kresťanskú politickú stranu, na ktorú vo všetkých spravodlivých záležitostiach bezpečne spoľahnúť sa môže. Nech ale konečne aj to uzná a tomu sa naučí z posledného štrajku kresťanské robotníctvo, že najväčší nepriateli sú mu sami jeho vodcovia, zväčša židovskí, ktorí ho vyžierajú, z jeho mozolných halierov pánov hrajú a keď ho do štrajku, biedy a psoty vohnali, potom sa mu vysmejú. Kresťanskí robotníci, buďte už raz chlapi na mieste, prestaňte byť nevoľnými otrokami židovských vodcov a ukážte chrbát všetkým socialdemokratom a jejich spojencom.

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

Cez tisíc rokov, čo Uhorsko stojí, nevidel tu svet tak mohutného katolíckeho pohybu, ako je organizácia Jednoty Katolíckeho Ľudu. K našemu úprimnému potešeniu a ku hlbokému zármutku freimaurerov, židov, socialdemokratov a národnariarských vodcov, ako vzteklých nepriateľov katolicizmu radostne podávame s týmto krátku zprávu, že shromaždenia Jednoty Katolíckeho Ľudu vydržovali sa najnovšie v nasledujúcich obciach:

Sliač (stolica Liptó). Jako i po druhých obciach Liptova, podobne i v Sliačoch vydržovali dňa 21. júna shromaždenie Jednoty Katolíckeho Ľudu. O potrebe a o vznešenom ciele tejže prehovoril miestny pán farár dôst. p. Albin Maxián. Veriaci, čo údovia Jednoty za miestneho správca vyvolili si jednohlasne svojho obľúbeného a horlivého duchovného, dôst. p. Albina Maxiána, farára. Počet údov na nie malú zlosť protivníkov zo dňa na deň rastie.

Rakov (Trencsénrákó) (stol. Trencsén). Vo veľkom shromaždení utvorili Katol. Jednotu dňa 29. júna. Za miestneho správca vyvolil shromaždený ľud jednohlasne horlivého dekana a farára Jána Szecsánszkyho a za jeho námestníka kaplána Jána Spruszanszkyho.

Rózsahegy (stolica Liptó). Utvorenie Jednoty so

150 el
Vincen
G
vydržia
zprávu
T
dňa 2
Szabó
sku o
predst
M
držala
ktorom
L
shrom
xandra
členov
D
Tretter
sa da
obci E
stneho
T
správc
lal shr
mokrá
szerda
cieloch
zvlástr
skoro
botni
S
taky u
D
nulého
Somog
(stolic
Vas), I
(stolic
Murak
Zala),
Vas), I
ranya)
torny
Csorv
Komár
(stolic
(stolic
polya
(stolic
(stolic
bánya
halma
tökös
Kesze
lica C
Tóvár

150 členami. Za miestneho správcu vyvolený je kaplán Vincenc Malinay. V organizácii sa pokračuje.

Geszte (stolica Nyitra). V shromaždení dňa 29. júna vydržiavanom miestny správca Jozef Molnár podal zprávu o účinkovaní Jednoty.

Taksony (stolica Pozsony). Shromaždenie Jednoty dňa 29. júna v prítomnosti 150 členov. Učiteľ Ondrej Szabó rečnil o tlači a farár Pavel Troch držal prednášku o nepriateľoch katolicizmu, zvlášte socialdemokratov predstavil ľudu v jejich červenej farbe.

Magyarbél (stolica Pozsony). Utvorená Jednota držala veľmi podarené shromaždenie dňa 29. júna, v ktorom sa 16 veriacich za nových členov dalo zapísať.

Licze (stolica Gömör). Členovia Jednoty vydržiavali shromaždenie pod predsedníctvom dekana farára Alexandra Karkalics. Do Jednoty vstúpilo viacej nových členov.

Drégelypalánk (stolica Hont). Dekan-farár Matias Tretter utvoril Jednotu vo farnosti a filiálkach. Zopísaf sa dalo v Drégelypalánku 59, v Ipolyhidvégu 101, v obci Hont 29 a v obci Ipolyvecze 33 členov. Za miestneho správcu vyvolený je dekan-farár Matias Tretter.

Tavarnok (stolica Nyitra). Ludvik Petrás, horlivý správca skupenín Jednoty vo Veľkých Topolčanoch svolal shromaždenie. Prednášku držal o židovstve, o socialdemokratoch a o kresťanskom socialisme Ludvik Petrás; szerdahelyský farár na odpočinku Alojz Fiebig rečnil o cieľoch Katolíckej Jednoty. Shromaždeniu to dodáva zvláštnej vážnosti, že obyvateľstvo Tavarnoku pozostáva skoro zo samého fabričného a poľnohospodárskeho robotníctva.

Szentmindszent (stolica Szepes). Farár Ján Pataky utvoril Jednotu s 86 členami.

Ďalšie shromaždenia Jednoty vydržiavané boli minulého týždňa v nasledujúcich obciach: **Gamás** (stolica Somogy), **Döröske-Kiskároly** (stolica Vas), **Sajókaza** (stolica Borsod), **Titel** (stolica Bács), **Gondlak** (stolica Vas), **Bottya** (stolica Zala), **Buda** (I. a II. okres), **Mór** (stolica Fehér), **Draskovec** a **Csukovec** (stolica Zala), **Murakirály** a **Oporovecz** (stolica Zala), **Perlak** (stolica Zala), **Leányfalu** (stolica Pest), **Rábagyarmat** (stolica Vas), **Ebed** (stolica Esztergom), **Ráczváros** (stolica Baranya), **Isztémér** a **Guttamás** (stolica Fehér), **Kéttornyulak** (stolica Veszprém), **Szilágy** (stolica Baranya), **Csorvás** (stolica Békés), **Komárom** a **Csicsó** (stolica Komárom), **Moson** a **Nagyszenk** (stolica Sopron), **Zseliz** (stolica Bars), **Rábakecskéd** (stolica Vas), **Nyústyá** (stolica Gömör), **Nagymegyér** (stolica Komárom), **Topolya** (stolica Bács), **Galgahéviz** (stolica Pest), **Kürt** (stolica Komárom), **Für** (stolica Komárom), **Pilismarót** (stolica Esztergom), **Guta** (stolica Komárom), **Rudabánya** (stolica Borsod), **Sumony** (stol. Baranya), **Jánoshalma** (stolica Bács), **Topolya** (stolica Bács), **Kővágótökös** (stolica Baranya), **Turterebes** (stolica Ugoesa), **Keszegfalva** (stolica Komárom), **Csikszentmihály** (stolica Csik), **Doroszló** (stolica Bács), **Zilah** (stol. Szilágy), **Tóváros** (stolica Komárom), **Tata** (stolica Komárom).

Lédecz (Ladce) a **Tunyogfalva** (Tunežice, stolica Trencsén). Po utvorení Jednoty v Košeci, kde má posiaľ 86 členov, utvorená bola aj v hore spomenutých obciach a dalo sa za členov zapísať v Ladcoch 90 a v Tunežiciach 19 veriacich. Vodcovia skupenín sú v Ladcoch: Ján Habánek, Jozef Hriagyel, Michal Konyo a Ondrej Král. V Tunežiciach je len jedna skupenina, ktorej vodcom je Ondrej Recsek.

Nagysár (stolica Bars). Organista-učiteľ Ján Torma utvoril Jednotu, do ktorej hneď na mieste vstúpilo veľa členov.

Svedlér (stolica Szepes). Farár Jozef Puskás utvoril Jednotu dňa 5. júla. V organizácii sa pokračuje.

Vágselye (stolica Nyitra). V utvorujúcom shromaždení rečnili krajinský vyslanec kresťanskej ľud. strany Dezider Ajtics-Horváth a farár Samuel Varga. Do Jednoty vstúpilo 150 členov. Miestny správca je farár Georg Gumbár.

Érseklél (stolica Komárom). Utvorenie Jednoty dňa 5. júla. Za miestneho správcu vyvolený je farár Peter Gyuricska.

Imely (stolica Komárom). Utvorujúce shromaždenie zahájil farár Michal Tonhaizer. Utvorenie previedlo sa jednodhlasne so zápisom početných členov.

Naszvad (stolica Komárom). Utvorenie Jednoty dňa 5. júla s početnými členami.

Dunaszerdahely (stolica Pozsony). Miestny správca utvorenej Jednoty Július Gáspáry vydržiaval dňa 28. júna shromaždenie s členami skupenín, ktorých je tam teraz dobre vyše 200.

Murányhuta (stolica Gömör). Utvorujúce shromaždenie dňa 29. so 74 členami.

Zsigárd (stolica Pozsony). Za miestneho správcu utvorenej Jednoty vyvolený je dekan-farár Leopold Morvay, za jeho námestníka hlavný učiteľ Fr. Kovats. Do Jednoty vstúpilo 184 členov.

Že Jednota Katolíckeho Ludu s každým týždňom vždy hlbšie a hlbšie korene púšťa vo všetkých vrstvách obecnstva, to dokazujú tie početné shromaždenia, v ktorých najnovšie bola utvorená. Len pekelná zlomyseľnosť môže tvrdiť, že katolícky ľud do Jednoty hufne nevstupuje. Na slovo nám to môže uveriť zvlášte «Slovenský Týždenník», že len Slovákov dalo sa posiaľ vyše 13.000 do Jednoty za členov zapísať. Čím urputnejšie ľud proti Jednote búri, tým viacej jej slovenských členov pribýva! Slovenskí katolíci nevšímajte si luhaniny a podlé brízganie «Slovenského Týždenníka», lež každý, čo miluje svoje sväté náboženstvo, daj sa bezodkladne zapísať do Jednoty Katolíckeho Ludu!

Krešťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Kam to zavedie?

Každá dobrá vec uvedená do spoločnosti ľudskej mala povždy svojich nepriateľov. Toto ani netreba dokazovať, kto pozoruje beh sveta, kto koľko-toľko začrel i do dejov jeho, pri malom rozmýšľaní musí prísť na tú medzu svojej rozvahy, že nebolo obdobia, v ktorom, ak sa niečo svetu osožného podnikalo, neboli by sa našli takí dobroprajníci, ktorým každý prostriedok bol dobrým ku skynoženiu ešte vo svojom zárodku len tohoto podnika. — To bolo vždy, po všetky časy, to je i dnes. Peklu nikdy nepáčila sa dobrá vec. A peklo má a malo tisíc spôsobov, pomocou ktorých postavilo sa proti vznikajúcej dobrej veci.

Najhoršie je a najsmutnejšie vo všetkom, že zlý duch nehľadal a nehľadá cudzích, ale svojich upotrebí ku svojim zámerom. A na túto okolnosť upozornil nás i drahý Vykupiteľ, keď povedal: «Protivníci človeka sú jeho domáci». Toto je prežalostné, že deti jednej matky trhajú, drancujú sa vzájomne.

Hľa! Dobrotivý Boh videl, čo sa robí v našej vlasti, videl jako jeho nevesta, sv. Cirkve a v nej složená sv. viera, z nej vytekajúce náboženstvo klesne, bo vlastné deti trhajú po kúsku z jej šiat, ba o závod jeden bije, druhí kvasom, blatom hádže, tretí kameňom po nej, i či div, že klesá? Videl to dobrý Boh, i aby šarapatné deti priviedol k príslušnej úcte naproti matke svojej, natchnul mužov, mužov horlivých, mužov, ktorí nehaňbia sa, že sú katolíci, ktorí pred celým svetom smelo vyznávajú a zastávajú svoju vieru; — a títo porozumeli povolaniu božiemu a pamätujú na slová Kristove: «Jeruzalem, Jeruzalem, koľkoráz som ťa chcel shromaždiť, ako sliepka kuriatka svoje pod krýdla», — uzavreli medzi sebou, že pričinia sa všemožne všetkých katolíkov našej vlasti shromaždiť okolo matky, bez rozdielu jazykov, politického smýšľania atď., žeby tak vec svätá, vec bohumilá, vec spásu prinášajúca vo vlasti našej zdvihla sa, napredovala a dostala sa na ten podstavok, na ktorom jej, čo dielu božiemu, stáť sluší.

No vec šlachetná, vec sama v sebe i vo svojich prostriedkoch, i v následkoch dobrá, užitočná, všetkej chvály hodná! Človek si myslel, že katolíctvo Uhorskej krajiny bez rozmýšľania

odhodiac všetko, čo ho delilo, odmrštiac všetky prekážky, otvoreným náručím prijme potrebný tento pohyb tak, jako chvályhodný čin spolčenia katolíctva.

Lež ta, jakonáhle to zbadal ten pekelný zloduch, ani nie na dvoch, lež snáď pripočil si ešte jedné, na štyroch krýdlach priletel do Uhorska, a vediať ktorej strany sa najvyšš obávať musí, zabehol na severozápad, a keď sa tam poučil, čo a jako sa má proti Jednote katolíckeho ľudu robiť, zabehol i do Pešte, tu sa posadil na kreslo redaktorské a najprv zpotvoril jej meno nipcvenčik (Népszövetség), poznačil všetky tie luhárstva, špiny, kvasy, jakými treba proti tomuto bohumilému podniku bojovať, aby len katolícka vec nedostala sa nejako na vrchol víťazstva.

No toto posledné ešte by nebolo tak do očí bijúce, lebo veď spočíva na slove: protestor — protirečím, odporujem, — veď je to orgán nie katolícky, lež luteránsky, a títo dokázali sa byť povždy, v každom čase protivníkmi, ba nepriateľmi katolíctva, všetká česť a úcta ctihodným výmienkam. Áno, o týchto dávno známo, že katolíctvu nikdy prajnými neboli, nuž ani by to tak nebolelo, ale bolí, veľmi bolí, keď takýto, každou mravonaukou, každým šlachetným smýšľaním odsúdený, zatracovaný, špinavý boj počnú a pokračujú v ňom proti veci tak dávno žiadanej, tak veľmi potrebnej tí, ktorí sa zovú defmi katolíckej Cirkve, ktorí prisahali katolíckemu obecenstvu, že záujmy sv. viery hájiť a zastávať budú. To bolí, keď si taký katolík zasadne za stôl a napíše úvodný článok do novín, ktoré z katolíckych mozolou založené a udržiavané sú, napíše článok a v ňom varuje čitateľov pred Jednotou katolíckeho ľudu, jako pred najväčším zlým, jako pred peklom, a ukazuje na ňu, čo na plodinu rúk liberalných. Nuž či to nemá bolieť, keď našému, každej tlačenej písmene veriacemu ľudu takúto lož, takúto diablovým jedom nasiaknutú muchotrávku nastolí? Nemá to bolieť, keď ten ľahkoverný ľud i vďačne stroví túto zlostinu, túto pluhavú lož a tak nasiakne tým jedom, že ešte i odznak našej sv. viery, odznak spolu i kat. Jednoty: sv. krížik, liberalným krížikom pozve. I kam to zavedie? Tak sa máme spolčovať? Tak máme ruka v ruke podnikať spoločný boj pod práporom sv. kríža proti nepriateľom sv. náboženstva?

Ba čo viac bôl zväčšuje, ešte i takú hrozitánsku hlúposť popíšu (do ista len v nesmiernej závisť, bo chlúbenie sa, požehnanie im vraj poslavším biskupom Belopotockým, zle vystrelilo), že niportišti obalamutili sv. Otca, keď na Jednotu svoje požehnanie zaslal. Teda už ani rímskému pápežovi, námestníkovi Kristovmu, viditeľnej hlave Cirkve nedajú pokoj! — Z modernismusu obviňujú kresť. ľudovú stranu; nuž či to nenie krátkozrakosť a pod vyšetovanie súca obmedzenosť rozumu? Trinásť ači štrnásť rokov blahodarne jestvuje kresť. ľudová strana, a za tento dlhý čas, za tolké roky celou silou, neunavnou prácou, vždy všade účinkovala na pozdvížení záujmu sv. náboženstva v našej krajine. Oni však sú len včerajší, ale ešte čo Slovák je katolíkom, nikdy nikto neškodil medzi Slovákmi tolko sv. Cirkvy, jako oni. Koľko kňazov na pranie vystavili, koľko biskupov potupili, koľko ľudu od teplého krbu sv. viery nesvedomite odtrhli a vohnali do hroznej zkazy duševnej! I na ktorej strane je ten modernismus? Či tam, kde sa pracuje na povýšení Cirkve, a či kde sa ona vo saojich ustanovizniách, vo svojich deťoch a synoch kynozí? Pravda, ľahko vidieť? Ba či si niekedy pomysleli títo ľudia na tie slová Kristove: «Potrebné je, aby skrsly pohoršenia, avšak beda tomu človekovi, skrze ktorého pohoršenie skrsne». Kam to zavedie? Ľudu slovenský prebud sa, pretri oči a nahliadni, kam ťa títo udajní tvoji priatelia zavedú!

Podzámocký.

Porada «Jednoty Katolíckeho Ľudu» v Csik-Somlyó-ve.

Duchovenstvo sedmohradského biskupstva shromaždilo sa 7. júla v Csik-Somlyóve ku exerciciam. Túto príležitosť horliví prívrženci Jednoty Katolíckeho Ľudu použili k tomu, aby vo veľkom počte prítomné duchovenstvo povzbudené bolo ku utvoreniu Jednoty na území stolíc: Csík, Háromszék, Udvarhely a Maroš-torda. Stredišťe Jednoty o tomto upovedomené s ochotou vyslalo svojich zástupcov ku porade pred započatím exercii vydržiavanej a dostavili sa tam z hlavného mesta: krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej traný Pavel Kovács, hlavný tajomník

Jednoty, Štefan Haller, Béla Turi, Dioniz Görcsönyi, Karol Huszár a Krizsó Pelikan.

V prítomnosti vo veľkom počte shromaždeného duchovenstva z celého biskupstva sedmohradského zahájil poradu krajinský vyslanec Pavel Kovács a označil v svojej reči cieľ katolíckej Jednoty, ktorý hlavne v tom záleží, aby všetci veriaci katolíckeho náboženstva spojení boli do jedna nepretrženým sväzkom. V Sedmohradsku, kde katolíci už od dávna majú svoju autonómiu, jestvuje síce už takéto spojenie, aby ale katolíci aj tu stejne myslely a jednali vo všetkých okolnostach, keď prítomných duchovných rečník srdečne privítal, vyzval ich ku bezodkladnému započatiu organizácie Jednoty Katolíckeho Ľudu.

Štefan Haller, hlavný tajomník držal prednášku o Jednote a vyzdvihol zvlášte tú okolnosť, že organizovanie jej už i z tej príčiny ľahko je previesť, bo ona od svojich členov žiadne obete nežiada. Tú jednu korunu totiž, ktorú členovia ročne platíť majú, nahrádza im Jednota mnohonásobne rozličnými spisami poučného a vzdelávajúceho obsahu. S koncom všestrannou pozornosťou sledovanej reči svojej predostrel rečník ten návrh, aby ustálený bol jedon deň, v ktorý Jednota utvorená má byť na raz v každej obci všetkých štyroch vyš spomenutých stolíc.

Keď ku tomuto predmetu prehovorili: Dominik Incze, Tomáš Gaál, Karol Huszár a Baltazár Kacsó, porada jednohlasne uzavrela, aby Jednota utvorená bola v stoliciach Háromszék a Udvarhely 26. júla, v stolici Csík 9. augusta. Kedy má byť v stolici Maroš-Torda utvorená Jednota, to ponechala porada rozhodnutiu stredišťa.

Keď z porady telegrafične pozdravili sedmohradského biskupa, grófa Gustáv Karola Majlátha, krajinský vyslanec Pavel Kovács zakľúčil poradu. Prítomní rozošli sa v tom povedomí, že Sedmohradsko bude pevným stĺpom Jednoty Katolíckeho Ľudu.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt roka	1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

POLITICKÉ CHÝRY.

Slovenské päste sú dosť tvrdé.

Nad parlamentnými úspechami kresťanskej ľudovej strany a nad neočakávané mohútym zmáhaním sa Jednoty Katolíckeho Ľudu rozdráždený «Slovenský Týždenník» v poslednom čísle píše nasledovne: *«Hladajú sa oplani. Ľudáci a vláda chcú utvoriť medzi Slovákami filiálku maďarskej ľudovej strany. Oni vlastne chceli to, aby niektorí naši Slováci, alebo poloslováci vstúpili rovno do ľudáckej strany, alebo do Nípsvečíku. To ale sa nepodarilo. Idú teda postaviť ľudáckemu kšeftu na slovenské haleny osobitnú filiálku, ktorá sa bude menovať iste dáko veľmi pobožne a krotko, i bude šikovne vyobliekaná a zakryté bude mať čertovo kopyto. Nech sa len páči medzi nás: slovenské päste sú dosť tvrdé a [dávno [už nemaly roboty]]. Nech sa len páči medzi nás, najdú, čo nehľadali. Teda sa zas len vyhrážate tými tvrdými slovenskými pästami! Viete, že je to to najohavnejšie búrenie ľudu? Keď vás a iných nevinných, čo ste pobúrili po tých pästách sľahnú, žalujete sa pred celým svetom, že vás prenasledujú. Takto búriť ľud je oplanstvo. Hladajú sa oplani? Vy ste tí vybíjani oplani!*

Z krajinského snemu.

Snemovňa veľmožov držala zasadnutie 10. júla, na ktorom bez debatty prijatý bol návrh zákona o predĺžení kuriálneho súdnictva vo velebných záležitostiach a návrh zákona o sriadení majetkových pomerov.

Bez debatty prijatý bol vo všeobecnosti aj návrh o zmenení pokračovania pri exekuciách. Pri podrobnej debatte nad návrhom zápisník gr. Degenfeld prečítal modifikáciu ku 7. paragrafu návrhu, ktorým sa len pensia vdôv štátnych úradníkov oslobodzuje od exekúcie. Snemovňa veľmožov opravený 7. paragraf, ako aj ostatné paragrafy návrhu bez debatty prijala.

10. júla držala zasadnutie aj snemovňa krajinských vyslancov, v ktorom vzala v známosť odkaz snemovne veľmožov v záležitosti exekučného návrhu.

Ku odkazu prehovoril minister pravosúdia Anton Günther oznámiač, že snemovňa veľmožov si osvojila uzavretie snemovne vyslancov, ktorým pensia vdôv

štátnych úradníkov oslobodzuje sa od exekúcie, ale neosvojija si uzavretie, ktorým aj pensia štátnych úradníkov sa oslobodzuje od exekovania. Prosi snemovňu, aby odkaz hneď pojednávala, žeby sa návrh mohol cieľom sankciovania predostref jeho veličenstvu.

Snemovňa vyslancov po prijatí odkazu snemovne veľmožov odročila sa do 22. septembra.

Politika pre «gšeft».

Neni toho človeka, či ho znajú alebo nie, do ktorého by sa nezadrapiiy «Ľudové Noviny». V poslednom čísle zas nasledovne píše: «Pán Simonyi Semadam, človek remesla advokátskeho a ako vedlajšieho, nie menej výnosného zamestnania poslanec, veľká hviezda strany maďarskej ľudovej, robí politiku, ako mnohí jeho kollegovia z níportu pre gšeft». Nuž čo je to zas za hnusná pomluva? Kto z níportu robí politiku pre «gšeft»? Pomenujte ho, keď máte k tomu smelosti. Vy robíte politiku pre «gšeft», nie ale vyslancovia kresťanskej ľudovej strany. Pre «gšeft» búrite ľud. Pre «gšeft» ženiete nesvedomite zavedený ľud do väzenia a najväčšej biedy. Čo vy s úbohým ľudom slovenským robíte, je ten najhnusnejší «gšeft».

Níport cíti sa byť v sedle.

Píše «Slov. Týždenník», že níport po veľkých nezdaroch s jej nípevečíkom, cíti sa byť v sedle. Kde sú tie nezdary s tým nípevečíkom? Veď Jednotu Katolíckeho Ľudu utvorujú nie len na Dolniakoch, lež aj v Prešporskej, Nytrijskej, v Liptove, Orave, v Šariši a po celej krajine. To sú neni nezdary! Do dnes sa 13.000 Slovákov dalo do Jednoty za členov zapísať. O týždeň ich zas viacej bude. Pukajte sa!

Z CUDZOZEMSKA.

Taliansko.

Rava, minister výučby v Taliansku predostrel talianskému snemu predlohu, aby vyučovanie náboženstva v ľudových školách zakázané bolo. Túto predlohu neprijali v povodnej osnove, lež ju premenili v tom smysle, aby predstavenstvo obci rozhodovalo nad tým, či sa v školách vyučovať má náboženstvo. Predstavenstvo mesta Rímu ustavovilo teraz dľa toho zákona, že v celom Ríme neslobodno náboženstvo vyučovať v školách. Je to hrozná vec! Tomu sa ale nikto čudovať nebude, bo celé predstavenstvo mesta Rímu pozostáva zo samých freimaurerov a sám mešťanosta je freimaurer a žid menom *Nathan*.

Francúzsko.

Vo Francúzskej komore pojednávali tieto dni predlohu na zotrenie pokuty smrti. Ponevác sa ale vo Francúzsku teraz zločiny v hroznom počte množia, predlohu odmrštili a ostane všetko na starom.

BESEDNICA.

Tri ženy.

Slnko jasne svietilo na oblohe a teplé lúče zpušťalo na zem, do jejž chladného žalúdka zpusťilo tri truhly; tri ženy pochovali na rozličných čiastkach krajiny. Hore v nebesiach ale svätý Peter víťazoslávne oznamoval:

— Pane môj, dnes máme dobrý deň, priniesol som tri čisté duše, ktoré sú všetky toho hodné, aby prišli do tvojej krajiny.

Brány nebeské sa otvorily a vstúpily tri ženy, každú jednu sprevádzal anjel strážca.

— Pane môj, — riekol jeden z poslednejších, — ejhľa, vidám ti počet z toho zemskeho stvorenia, ktoré si mi sveril, dotiaľ, kým sa túlalo tam dolu v slzavom údolí, vo vlasti ťažkého navštívenia. Pred tvojou všemohúcnosťou nenie nič skryté, ale pre vyzdravenie ostatných duší a ku radosti anjelov, dovoľ, aby ona sama rozpovedala históriu svojho života. Pod tým časom posúď, či je hodna toho, aby prišla medzi tvojich vyvolených.

— Nech sa splní tvoja žiadosť, — riekol Pán.

Potom obrátiac sa ku prišej žene, pokračoval:

— Pod sem bližšie, dcéra moja a rozpovedz históriu tvojho života.

Oslávená bola vysoká, počerná žena, celú jej bytnosť charakterisovalo smutné poddanie sa; z jej očí vyhasnul celý lesk a aj jej pohyby byly omrzlé, mdlé. Zklonila sa pred tvárou Pána a tichým hlasom takto započala reč svoju:

— Všemohúci môj Pane, z dobrotivosti tvojej bola som bohatých rodičov jedinú, maznavú dietu. Celý môj detinský vek bol blažený sen, ktorý aj vtedy trval, keď som už v pannu vyrástla; svet ma držal za peknú, ale za chladnú. Toto tvrdenie som pozdejšie podvrátila, nakoľko som ja, bohaté dievča, išla za jedného colkom chudobného mladíka. Od tejto doby počnúc, premenil sa môj život. Ja, ktorá som posiaľ znala len slnečný lesk, čoskoro som sa naučila, čo je trpenie, Vytrezvejúc z prvého milostného omámenia, nahliadla som, že moje volenie bolo nesprávne a že už na celý život viazaná som ku jednému takému mužskému, ktorého už v prvý rok môjho manželstva nevedela som milovať. No, ale ja vzdor tomu som sa neodlúčila od neho, lebo som nechcela prestúpiť tvoj príkaz. Môj manžel bol počestný, driečny a dobrý; ale nevyrástol v tom ovzduší, v ktorom ja. Mal iné obyčaje, iné náhľady a ku tomuto všetkému denne sa prispôsobniť, činilo môj život trápnym. Ja však všetko toto som trpela a moju povin-

nosť aj ďalej verne som plnila; jediný lúč v mojom živote bol môj malý syn, ale ešte ani v tomto mi osud neprial, lebo ako bol zo dňa na deň väčší, tým viac sa podobal otcovi a toto bolo novšie pichnutie môjho srdca. Po tomto nasledoval najväčší úder; môj manžel ťažko ochorel; zožierajúca choroba trápila ho štyri roky, až konečne smrť ho oslobodila. Ale mňa aj pod touto dobou zadržala povinnosť. Verne som ho opatrovala a bárs hrozná nemoc osklivosť budila vo mne, ja som mu zatvorila oči a spokojne slyšala som posledné pozhňávajúce jeho slová, čo bolo svedectvom toho, že som svoju manželskú povinnosť do poslednej minúty verne plnila. Ja som vtedy bola v kvete môjho života, ale prez dlhé štyri roky nezrušila som moju povinnosť, ba v celom mojom živote zostala som vdovou v záujme mojeho dieťaťa. Syna mojeho som starostlivo vychovávala a ustávanie moje korunoval zdar, lebo som obohatila vlast s jedným poriadnym človekom; keď úplne dokončil svoje štúdia a už vážne postavenie zaujal vo svete, oženil sa a ja s tým oblažujúcim seba povedomím utiahla som sa do mojej dedinskej samoty, aby som moju zemskú prácu dľa tvojho rozkazu plnila. Ešte cez mnohé roky som žila úplne samotná. Syn môj nalezol v kruhu svojej rodiny všetku svoju blaženosť a v tejto som ho ja nechcela pomútiť. Môžem povedať, že môj život bol pustý, bez všetkej radosti, ale aj to som bez reptania prežila. Jediná moja potecha a nádej bola už len tá, že ty, milosrdný a dobrý môj Otec, jednúc odmeniš ma pre moje zemske utrpenia. Konečne si poslal pre mňa tvojho anjela, aby ma vyslobodil a teraz som tu, Pane môj, pred tvojou tvárou a chvejúc sa, čakám na tvoj súd.

— Dobre je, — riekol Pán, — nech bude podľa tvojej prosby, zostaneš tu v nebesiach, ale nie v bezprostrednej mojej blízkosti. Keď aj nemáš zvláštne čnosti, ale aj počet tvojich hriechov je malý a vlastne najviac si zhrešila sama oproti sebe. Opakujem, že v nebesiach môžeš zostať, ale nie pred mojou tvárou.

— Jako, Pane môj, teda túto ženu, ktorá tak veľa trpela, nedržíš za hodnú, aby prišla medzi tvojich vyvolených? pýtal sa anjel strážca.

— Práve nie. Z jej vlastného soznania mohol si slyšať, že jej mladosť bola samý slnečný lesk a pozdejšie sa vydala za svojho vyvoleného, že ale ochladla oproti svojmu manželovi, preto len sama sebe môže dávať príčinu. Z nezrejmej jej líčenia mohli ste porozumeť, že ten mužský mohol byť hoden tej lásky, ktorý ešte aj na svojej smrteľnej posteli pozhňával tú ženu, ktorá počas jeho nemoce len z povinnosti plnila tieto malé služby, ktoré inej žene láska vnukuje. Tie príčiny, s ktorými úplne svoje ochladnutie vyhovára, sú také malicherné a svedčia o takom nízkom zmýšľaní, na jaké povznesený duch nenie schopný. Prez celý jej život jedine cit povinnosti ju viedol a nikdy nie láska; cit povinnosti je pekná čnosť, ale len tak, jestli že je s láskou spojená; jestli že je tá len perom všetkého šľachetnejšieho činu, veľmi mnoho trati zo svojej ceny.

Aj syna svojho vychovávala len z povinnosti a dieťa nepoživalo teplo materinskej lásky. A keď si samo založilo rodinné ohnište, kde našlo čistu blaženosť, matka a miesto toho, žeby sa bola v tom kochala a podiel brala, utiahla sa do chladnej samoty, lebo dľa jej náhľadu úlohu svoju už dokončila. A ešte aj vo svojej dedinskej samote nebola by ju mohla obtáčať horúca láska, jestli v mnohom hmotnom dobru aj iných súčastní? Koľké horúce slzy by bola mohla zotrieť, koľkú biedu by bola mohla uľaviť a za to jakú teplú lásku by bola obdržala za odmenu! Toto však už cit povinnosti nepredpisuje, na toto je už len útlo cítiace srdce schopné. Že nebola blažená to stojí, ale ani ona nikdy neblazila. Opakujem, že ju pustím dnuká do nebies, ale nie blízko mňa; moji vyvolení iný život žijú. Teraz nech vypráva druhá žena.

Žena ľútosť vstala hore zo schodov trónu Pána a popustila miesto druhej. (Pokračovanie nasleduje.)

CHÝRNIK.

Jeho veličenstvo kráľ v Işlu v sobotu 11. júla predpoludním, anglického admirála Druryho a viceadmirála knieža Battenberga, ako i poručíkov radovej lode Sowerbyho a Nicolsona prijal na výsluchu, ktorý trval štvrt hodiny. Dvomi admirálov a dôstojníkov pozvali aj na dvorný obed. Kráľ večer o 1/26. hod. ustanovil sa pred bytom viceadmirála kniežaťa Battenberga v hoteli Alžbety a povozil sa s nim na okoli mesta. Jeho veličenstvo o 1/27. hodine sa vrátil s kniežaťom pred hotel Alžbety, kde sa knieža odobral od kráľa. Početné obecnstvo oduševnene pozdravilo panovníka. Anglickí hostia boli aj na divadelnom predstavení. Po započatí predstavenia kráľ prišiel aj do dvornej lože, kde si sadli aj dvaja admiráli. Pred skončením predstavenia jeho veličenstvo sa odobral od admirálov a odišiel z divadla. Admiráli večer o 11. hodine odcestovali z Işlu.

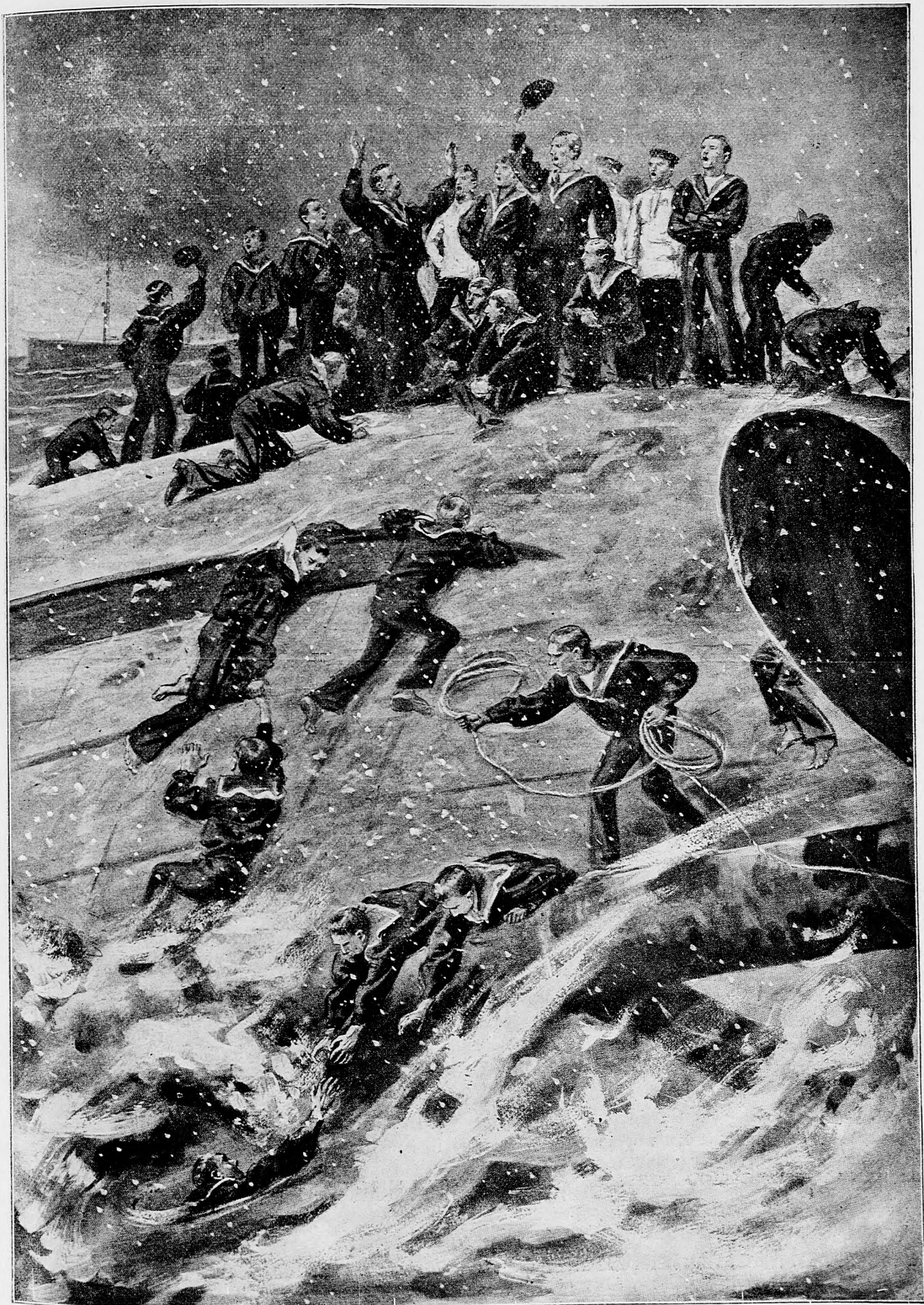
Dedič trónu u kráľa. Dedič trónu arciknieža Franc Ferdinand v utorok dňa 7. júla ráno o 9. hodine prišiel do Işlu, aby navštívil jeho veličenstvo kráľa a večer odcestoval do Gmundenu.

Veľké manévry v Uhorsku. Z Işlu oznamujú, že jeho veličenstvo kráľ do počiatku septembra ostane v Işli. Ztadiaľ odcestuje do Viedne, kde dňa 10. septembra, vo výročitý deň smrti kráľovnej Alžbety bude prítomný na smútočných službách Božích. Prostriedkom mesiaca septembra kráľ zúčastní sa na veľkých manévroch, ktoré sa budú odhývať v Uhorsku.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer Colbrie po zakončených knáž-

ských exercíciach 4. júla ráno odcestoval do Budapešti, na katechetický kurz, kde v ten istý deň popoludní prednášku držal o častejšej spovedi žiakov a dojímavými príkladmi z vlastnej zkušnosti dokázal veľký duševný prospech častejšej spovede a poukázal zvlášte na to, že žiaci, čo ku sv. spovedi častejšie pristupujú, v živote známi sú ako horliví katolíci a obhajcovia cirkve. Potom cez Viedeň odcestoval osvietený pán biskup do Reichenhallu na odpočinok, z kadiaľ 10. augusta domov sa navráti. V konzistoriume pod predsedníctvom osvieteného pána biskupa 2. júla vydržianom, prijatí sú po zloženej matúrke za bohoslovcov košického biskupstva nasledujúci žiaci: Julius Bednár, Viktor Bjalko, Géza Fekete, Karol Kobulsky, Adam Répási, Alexander Spesz, Ján Urbanyecz z Prešova, Jozef Nagy z Košíc, Franc Bliha z Rožňavy, Karol Füzesséry, Mikuláš Koller z Ujhelyu, Gabriel Hartsár z Erdömocsolya a Štefan Visnyovszky z Levoče. — Spolok štátnych profesorov mestských dr. Melchiora Takács, praeláta praemonštratských kňazov, z tej príležitosti, že sa v zasadení snemovne veľmožov za nich zaujal, pozdravil telegrafične. — Na katechetickom kurze, ktorý pri prítomnosti mnohých gymnaziálnych profesorov a katechetov od 30. júna do 5. júla vydržianý bol v Budapešti, z biskupstva košického prítomní boli a držali prednášky Adalbert Wick professor prešovského gymnázia a dr. Valent Árvay-Nagy, professor zo Sárospataku. — Juliusa Petsár farára z Monoku 5. júla inštalloval okresný dekan a farár z Tarczalu, Ferdinand Plenut. — V gazdovskej ženskej škole mnišiek Uršuliniek 5. júla započal sa letný kurz, ku ktorému prihlásilo sa veľa žiačiek z celej krajiny. — Spolok kresťansko robotnícky a Jednota Katolíckeho Eudu vydržievali 28. júna spoločnú zábavu v spolkovvej záhrade, ktorá sa veľmi podarila.

Chýry zo Sáriša. V klástore anglických mnišiek od 13. do 17. júla vydržované byly exercícia, náboženské prednášky, pre učiteľky, ktoré behom školského roku nemajú k tomu príležitosti. Prednášky držal P. Franc Riesz jezuita. Zoltan Semsey, kňaz biskupstva vacovského, rodák z Prešova, 7. júla odbavoval vo veľkom kostole primície, slúžil totiž prvú svätú omšu. — Gazdovský stoličný spolok robil tieto dni pri Sebesi próbu s prvým parným pluhom. — Imricha Mikó titulárneho poddozorcú školského minister výučby vyznačil skrze povýšenie jeho platu. Vyznačený ako občiansky učiteľ začal svoj úrad a svojou usilovnosťou dosiahol stupeň školského poddozorcú. — Imrich Hanušovszky následkom zásluh svojich vymenovaný je kroz župana za titulárneho úradníka stoličnej kancelárie. — Nagyladna: Horlivosť tunajšieho farára a assessora biskupskej rady Jána Ivaneczky a obetovavosť jeho farníkov prevádzajú na podiv veľké veci. V Nagyladne veriaci nový oltár dali postaviť. Vo filiálke Kisladna, ktorá nedávno celkom zhorela, veriaci zo svojej moci stavajú kostol. Vo filiálke Oruzzin budujú novú školu a učiteľské bývanie a pre kostol zaopatřili si nový organ. Nech

Ztroskotanie anglickej vojenskej lode «Gladiator».

títo poriadni občania a horliví katolíci za nasledovania hodný príklad slúžia druhým obciam, ktoré sú väčšie a zámožnejšie, o kostol a školu ale sa zhola nič nestarajú. — *Abos a Licsérd*: V oboch týchto obciach obno vovať budú kostoly. Je to pochvaly hodná zásluha, ktorú si pred Bohom a svetom nadobudnul týmto horlivý farár zo Somosu, Belizar Keczer. — *Kapi*: 3. a 4. júla zúrila tu veľká búrka. Padal aj hrad (Iadovec) a narobil mnoho škody. Do kostola uderil aj perun (hrom) a v zákristii pokazil steny. Podobná búrka s hromom a hradom bola aj v obciach Lénártó a Zsegnye, kde hrom jedon dom zapálil, ktorý aj zhorel. — *Foltszék a Demete*: Ako píšú, minulé chladné dni bol tu veľký mráz, ktorý zpálil zemiaky. Škoda je veľiká. — *Galbató*: Minister obchodu dovolil, aby jarmok zo 16. preložený bol na 17. júla. — *Giralt*: Ferdinand Huszovszky 12. júla sobášený bol so slečnou Lollo Berzeviczi, dcérou okresného služneho, Rudolfa Berzeviczyho.

Primície a svadba. Nábožní a v každom ohlade počestní manželia Ignác Stevula starší a Helena Kovács v Malých Tapolčanoch dožili sa z milosti božskej tej veľkej radosti, že jejich syn *Martin* novovysvätený kňaz biskupstva nítrianskeho, v nedeľu 12. júla po prvé vyniesol najsvätejšiu obeť Otcu nebeskému, keď s veľkou slávnosťou odbavil svoje primície v chráme malotopolčenskom, pri čom mu rukovodcom bol prevelebný a dôstojný pán kanoník prešporský, Šimon Valló. Novovysvätený po primíciach sosošasil svoju sestru Kamillu s poctivým mladikom Jánom Határ. Nech požehnanie tohoto kňaza dľa srdca Božieho nad každým sa hojne vyplní.

Železničná katastrofa. V pondelok dňa 6. júla v noci o 11. hodine 6. m. na stanici Hajduszoboszló neďaleko Debrecína do Budapešti jachajúci osobný vlak č. 1707. následkom chybné postavených výhybiek vrazil do nákladného vlaku č. 58., ktorý sa práve pohol na cestu. Srážka bola veľmi prudká. Štyri-päť vozňov vybehlo jedon na druhý a na spodku ostal jeden vozeň I. triedy, v ktorom bol len jeden cestovateľ dr. Edmund Bakos, pravotár z Nagylaku. Následkom srážky dr. Edmund Bakos a železničiar Franc Egedi zomreli. Nebezpečne ranení boli zpomedi cestovateľov: manželka rušňovodiča štátnych železníc Emila Lavota, rušňovodič štátnych železníc Ladislav Czabán, tohto žena a 8-ročná dcéra, Anton Kovács a jeho dcéra, Samuel Mecsner, Gabriel Péntek debrecínski obyvatelia, Gejza Bánrévy z Nového Sadu a Mayer Weinreb zo Szilágysomlyóva; ze železničného osobníctva ťažko boli ranení: debrecínsky rušňovodič Ludvik Csuka a hamovník vlaku Jozef Pap. Zpomedi cestovateľov ľahšie boli ranení: Žigmund Rosenberg z Nagykarolya a zo železničiarov debrecínsky rušňovodič Jozef Egey, debrecínsky kurič Juraj Ferenczy, ďalej Alexander Faragó o Daniel Nagy, debrecínski hlavní konduktori. Dovedna teda dvaja zomreli, dvanásti boli nebezpečne a piati ľahšie ranení. Ťažko ranení ľudia, vyjmúc železničiarov, až do jedného na tretej triede cestovať. Mnohí ľudia zlomili si nohu.

Zpomedi cestovateľov druhej triedy ani jedon nebol ťažšie ranený. Mrtvoly odviezli do umrčieho domu obce. Ranených odviezli vlakom zčiasťky do Budapešti, zčiasťky do debrecínskej nemocnice. Na vlaku cestovalo 200 ľudí. Škoda štátnych železníc obnáša 200.000 korún. Zo zavedeného vyšetovania vysvitlo, že nešťastie chybné postavenie výhybiek zapríčinilo.

Zadlávenie. V obci Lédec (stol. Trenčian.) zagnia-vil 30. júna jedon nákladný voz 5-ročného chlapca Jána Kuchárika. Viacej chlapcov hralo sa na koníkov, keď práve do dvora prišiel nákladný voz. Chlapci behali aj kolo voza, štrančok, čo mal Kuchárik na sebe, zamotal sa mu o koleso tak, že padnul pod voz a prišiel o život. Rodičia, pozor na deti!

Nehoda. V Illavskej trest ici, kde v mašínovej triede zamestnávajú aj vonkajších robotníkov, remeň transmissie zachvátil pravú ruku robotníka Karla Absler a zlomil na dvoje.

Štrajk robotníkov plynových fabrikách, o ktorom na sneme interpeloval kraj. vyslanec krestanskej Ludovej strany Georg Szmrecsányi, zkončil sa 8. júla s úplnou porážkou socialdemokratických robotníkov. Direkcia plynových fabrik uzavrela, že s pomedi hlásiacich sa štrajkujúcich robotníkov prijme do práci všetkých tých, ktorí sa nedopustili ťažkého disciplinárneho priestupku. Následkom tohoto uzavretia len tí štrajkujúci robotníci ostanú bez práce, ktorí ako agitátori terrorizovali alebo vo fabrikách behom posledných troch rokov hatili riadnu prácu. Robotníci hlásili sa na to hromadne do práce. Bolo by ale na čase, keby tých nesvedomitých vodcov, čo ich do štrajku huckali, už raz celkom odprášili.

Kubelika kurentujú. Z Londýna sdelujú: Chýrny umelec huslista Ján Kubelik teraz na ostrove Nový Zeeland vydržiava koncerty. Jeho impresario Gorlitz ho teraz pre údajné zrušenie smluvy zapravotil, žiadajúc od neho 3000 funtov sterlingov odškodného. Hlavnej súdnej stolici podal prosbu, aby Kubelika dala kurentovať.

Šialený pri sklade na pušný prach. Z mesta Szatmárnémeti sdelujú, že pri tamojšom sklade na pušný prach stál na stráži obecny vojak spoločnej armády Juon Erdős. Nešťastny vojak odrazu zošalel a začal strielať. Hneď šla preňho patrola, ale šialený človek dvakrát strelil aj na vojakov. Horko-ťažko ho odzbrojili a zaviedli do kasárne.

Zákernický utok proti jednému merníkovi. Hlavného merníka šalgótarjanskej baňskej spoločnosti Karola Remenyika baňský majster Ján Kracun pri handlovskej bani na kamenné uhlie 6. júla ráno zákernicky postrelal. Postrelaného merníka zaviezli do budapeštianskeho sanatóriuma, kde už aj zomrel. Remenyik bol 35-ročný ženatý človek. Pravdepodobné je, že Kracun, ktorý už od rokov stojí v službe spoločnosti, z pomsty spáchal svoj zločin.

Hrozné nešťastie v Budapešti. Vo stredu, ôsmeho júla cez poludnie udalo sa v Budapešti hrozné nešťastie.

stie. V Kovaldovej fabrike na farbenie súkna a chemické čistenie šiat udal sa výbuch, následkom ktorého jedno celé poschodie za krátky čas na uheľ shorelo. Asi o pol dvanástej hodine v dielni na umývanie látok s benzinom, vybušil benzin a čoskoro nielen táto dielňa, ale aj susedné dielne stály v plameni. Katastrófe padli v obeť traja ľudia, krem toho štyria boli nebezpečne a viacerí ľahšie ranení.

Tá pálenka. Vzdor každodenných smutných udalostí nemiernosť v požívaní opojných nápojov rozmáha sa zo dňa na deň, následkom čoho je na dennom poriadku domáca nesvornosť, nepokoj v susedstve, márneenie zdravia a majetku, všeobecná nedbanlivosť a hmotný úpadok. V sobotu, 4. júla, v obci Lédecz (trenčianska st.) bydliači roľník Jano Kresanec, ktorý už od viac rokov pijatike sa oddal a spoluobčanom mnoho nemilých hodín spôsobil, zunoval život a sa na remeň obesil. Po prevedenom vyšetovaní pochovaní bol bez obradov cirkevných. Ponevác mnohým občanom za jeho života robil dosť nepríjemnosti, nikto ho neľutoval. Udajne bol poistený na 800 korún aj v tom páde, jestli samovraždu spácha.

Chýry zo Spiša. V Starej Lubovni sa počiatkom septembra otvorí polgárka a síce udajne s dvoma chlapčenskými a dievčenskými triedami. — Novoveský konzum za 59 tisíc 600 korún kúpil ten dom, v ktorom je teraz umiestnený. — V Levoči dňa 29. júna v noci zhorela jedna stodola. — V meste Merény (Ondrište) sa dvaročná Ilona Tábis v rieke Gölnicz utopila. — V chotároch obci Vyšný Ružbach, Lackova a Kamjonka Ladovec dňa 4. júla veľkú škodu spôsobil. — V Nižnom Šmeksi bolo do 23. júna 54 hostí, v Barlangligete (belanská hōhla) do 15. júna 296, v Tátralomnici do 24. júla 113, v Tátraszaplaku do 8. júna 400. — V lesách obce Szepesvéghely medvede viac kráv roztrhly. — V Podhradí má sa stavať fabrika na oxigén a hydrogén.

Direkcia plynových fabrik v záujme prepustených robotníkov. Direkcia budapeštianskych plynových fabrik uzavrela, že tým cieľom, aby jej do práce späť neprijati štrajkujúci robotníci mohli z hlavného mesta odcestovať a prísť ku novšiemu zárobku, zaplatí cestovné trovy všetkým tým prepusteným robotníkom a jejich familiam, ktorí domov, poľažne z hlavného mesta na vidiek mienia odcestovať. Direkcia plynových fabrik na tento cieľ 25.000 korún složila u hlavného policajného kapitána dra Bodu a požiadala ho, aby tým štrajkujúcim robotníkom, ktorí sa behom štyroch týždňov prihlásia, udelil zodpovedné summy.

Americkí Slováci a anglický jazyk. Z Hazletonu sdelujú, že tamojší mešťanosta grécko-katolíckych farárov Nováka a Ladomerského upovedomil, že odteraz v slovenských školách, ktoré oni udržujú, každý predpísaný predmet musí byť vyučovaný v anglickom jazyku, lebo ináč im vrecnosť školy pozatvára. Dvaja kňazia naskutku porobili priechodné poriadky: Ladomerský už aj prijal jedného anglického učiteľa ku doterajšiemu

slovenskému učiteľovi. V Amerike je to teda ináč s tou vychýrenou slobodou, ako o tom národnáriki vodcovia v jejich novinách píšu.

Pustošiaca búrka. Vo štvrtok 2. júla ráno — ako to zo Šopronu sdelujú — ponad čepregský okres šopronskej stolice pretiahla pustošiaca búrka. Vo viac obciach okresu ľad takmer celkom zničil úrodu. Búrke padol v obeť aj ľudský život. Vojak 76. piuku menom Štefan Korosz, ktorý bol cez sviatky doma u svojich rodičov, pred zúriacou búrkou v hore uchýlil sa pod jeden kríž, kde ho hrom zabil.

HOSPODÁRSTVO.

Maštalný a umelý trus.

(Dokončenie).

Kompost trus nenie iné, ako miešanina všeliakých odpadkov: smeti, kosti, srst, črevá, listie, uličné blato, popol atď. Obratný hospodár vždy má takýto trus. K vōli nemu vykope na dvore 50—60 cm. hlbokú jamu. Šírka jej od zásoby závisí. Do nej posbiera všetky súce veci, ktoré tu za 8—10 mesiacov na hromade ležia. Časom trus tento poprehadzuje a močom zaleje. Keď už tie veci zhnily, dostane výborný trus, za ktorý najmä ovocné stromy sa zavďačia. Ale je on aj pod krm súci.

Mnohí hospodári s košarovaním popravujú svoje zeme. Prirodzená vec je, že sa to len tam vyplatí, kde zem riadnou cestou nemožno povázať. Aby košarovanie úspešné bolo, aj podstieľať treba. Malí hospodári zriedka košarujú, lebo nemajú tolko zeme, ktorých jednu čiastku len s košarovaním mohli by zúrodnit. Užitočné je na každý pád, keď na pokošarovanú zem vysejú zelenú krmu, ktorú potom privčas podorú.

Čo je riedky trus? Vo Švajciarsku hospodári hnojnicu, moč a pomyje posbierajú, čo je veľmi múdra vec, lebo tieto látky sú dobré k upevnieniu lúk, trávnikov a riedkeho siata.

Riedky trus vždy len vtedy treba zhotoviť, keď ho upotrebiť chceme. Aj tento musí zreť, lebo ináč spáli rastliny a tak bude škodlivý. Kým nevidíme na ňom bubliny, nevyvážajme ho. Nikdy nie pred oraním, lež po siati, prv než by obyľie sišlo. Vyváža sa vo veľkých sudoch.

Ako treba zachodiť s maštalným trusom? Nenie dosť trus hoc ako na kopu pohádzať. Hnojisko je hriech hospodára. Hnoj a dobrý hnoj sú veci rozdielne, práve ako aj gazda a dobrý gazda. A potom trus je voľačo takého, čo keď sa zanedbá a na seba ponechá, nikdy nebude z neho to, čo malo byť. Kde ľud nevie oceniť hodnotu dobrého trusu, tam je nedostatok a bieda. Keby naši hospodári urobili próbu s dobrým a s pla-

ným trusom, videli by rozdiel v úrode a usilovali by sa len dobrý trus produkovať.

Spomenul som už, že maštalný trus obsahuje v sebe rozličné rastlinové pokrmy, medzi ktorými najdôležitejšie sú: nitrogén, káli, amoniak, fosfor a mnohé iné. S trusom teda tak treba manipulovať, aby v sebe zadržal tieto veľmi cenné látky. Vedieť treba, že trus, ako sa dostane na roľu, hneď neúčinkuje, lež najprv zhnije, čo sa podobá k páleniu. Za tento čas isté čiastky prejdú do vzduchu (pôsobia smrad), druhé sa ale v popol obrátia. Tieto voda roztopí a nesie do koreňov. Aby teda najcennejšie čiastky trusu neušly do povetria, hnitie trusu stať sa musí v pôde a tak z trusu vytvoríť treba povetrie. Trus treba teda dláviť, aby náležite dozrel.

V tom, ako treba s trusom zachodiť, málo ktorý malý hospodár sa vyzná. Obyčajne kydajú ho na kopu a potom keď ho je už veľa, vyvážajú ho na roľu. Takýto trus, súc celkom na povetří, ztratí všetky cenné čiastky a nezostane z neho len suchá slama a vyparené odpadky, ktoré ale veru nikdy zem nezúrodnia. Sú hospodári, ktorí netrpia na dvore trus, lež ho vyvážajú na roľu, kde ho potom dážď poriadne vymyje. Tam na tom mieste, kde vyvezený trus na hrbe ležal, bude dobré sietie, inde ale plané.

Každý hospodár nech má vo dvore jamu na trus. Jama nech je blízko maštale, aby k nej s vozom snadno mohol pristúpiť. Do tejto jamy nech vedie z maštale kanál, ktorým hnojnica a moč steká. Veľkosť jamy primeraná má byť k zásobe trusu. Hĺbka jej nech siaha na 50—60 cm. Spodok (dno) jamy nech je trochu strmý, aby sa hnojnica rozliala. Dno a boky jamy nech sú tehlo murované. V jednom kúte nech je murovaná studňa pre hnojnicu. Jamu na poly prehradíme. Kým z jednej priečky hnoj vyvážame, za ten čas on v druhej zreje. Jama nech je na 1½—2 metre vysokým múrom ohradená, lebo bez tohoto nemožno hnoj dokonale zgniaviť, a takto aj prístup povetria prekážime, čo je veľmi dôležité, pokiaľ trus do zeme nepríde. Keď trus v jame dosiahol výšku 1½—2 metra, vtedy ho dobre polejme hnojnicou, na tenko posypme zemou a nechajme ho zref. O týždeň ho vyvozme na zeme, rozkydajme a zaraz zaorajme.

Práca na dve čiastky podelenj jamy mení sa tak, že keď z jednej jamy trus vyvážame, za ten čas ho do druhej hádzeme.

Najúspešnejšie je len toľko podstielat pod lichvu, aby všetku mokrosť do seba vpilo stelivo. Pri takomto podstielaní, najmä jak jamu vrchnákom zakrýva, taký trus dostane hospodár, že lepšieho nikde nenajde.

Ja tieto veci nehovorím z ľufu, ale zo zkušnosti. Po veľa próbach prišli na to učenci hospodárski, ako možno dostať najvýbornejší trus, s ktorým potom zvýšiť možno úrodnosť zeme.

Ku povážaniu jedného jocha zeme potreujeme 100—150—200 metrických centov trusu. So sto centami len slabo povezieme, čoho účinok len dva roky trvá.

150 metrických centov na štyri roky, 200 metrických centov ale za päť rokov úrodni zem. Naším pomerom najlepšie zodpovie stredné povážanie. Každý metrický cent krmu, dá dva metrické centy trusu. Po tomto už ľahko vyrátame, že koľko krmu máme upotrebiť, aby sme mali dostatočného trusu. *Gazda.*

Osvedčenie.

Hlúpe tláchaniny «Slovenského Týždenníka» v čísle 27. zo dňa 3. júla bežiacého roku pod titulom: «Náš pán farár a nipcvečík» z pera jakéhosi ružomerského «Šarkana» za mizernú a podlú lož vyhlasujem. Chudáčik pán «Šarkan», vydávajúc sa za môjho veriaceho, v mene ostatných občanov ponáhla sa ísť mi na obranu, aby mi — zdanlive lichotiac — čo svojmu sokovi, pred verejnou mienkou tým smrteľnejšiu ranu zadal. Priateľu, jakokoľvek sa zakrývate chlpmami Ezaua, predsa len ozýva sa z vás hlas Jakuba. Tento hlas je totožný s tým, ktorý i dosavád snažil sa mňa urobiť nemožným; a síce pred vrchnosťou vytrubujúc ma za pansláva a vlastizradcu, pred mojimi veriacimi ale za Mađara, mađaróna a odrodilca a kto vie ešte za jak krutého nepriateľa Slovače. Diabla poznať po koňských kopytách, pánov Šarkanov ale po pazúroch. Pane Šarkane! Zásadám vašim som sa dosiaľ nikdy nepriznával a ani sa priznávať nebudem! Zo spoločnosti vašej si neprosím! Lepšie bude pre vás, keď pôjdete za svojim povolaním, obchodom, jako svoj zobák a pazúry ta štárať, kde netreba. Lebo ľahko sa môže stať, že nielen o svoje pazúry prídete, ale i zobák si môžete ľahko zalomiť. Buďte presvedčený, že ja i naďalej budem rozširovať a podporovať ten skrze vás tak potupený «nipcvečík» bez toho, aby som prestal byť opravdovým otcom ľudu slovenského.

Toto do pamätníka venuje p. Šarkanovi

Albin Maxian, farár trojsliačanský.

DOPISY.

Zo Spišskel Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie môjho dopisu v našom «Kreštane».

Jednota Katolíckeho ľudu sa v našom kraji — chvála Bohu — veľmi rozširuje. Najnovšie sa znovu v

troch obciach tvorila. V turičný pondelok bolo v Nedeci a v Kacvine utvorujúce shromaždenie. V Nedeci držal obsirnejšiu vysvetľujúcu reč hanušovský pán dekan Peter Krávecz a v Kacvine richvaldský farár. Okrem týchto rečnili ešte nižno-lapšanský, nedecký, kacvinský a mafašovský farár. V Kacvine sa tamojší rychtár Haszay pekne poďakoval za vysvetlenie a nauku. Po odznení týchto rečí vstúpilo v Nedeci zaraz do Jednoty 106 členov, medzi tymito aj tamojší notár Valent Iglár so svojou manželkou a dcérou, taktiež obidvaja učítelia a v Kacvine sa dalo asi 100 zapísať, aj učiteľ a učiteľka. Potom nasledovala voľba. V Nedeci je miestnym správcom Július Rácz, farár, jeho zástupcom Valent Sztroncsek. Vodcovia skupenín sú: Michal Blahut, Ondrej Novák, rychtár, pani manželka učiteľa Eduarda Schwarza a Jánova Šventiho; v Kacvine je správcom Ján Pataky, farár a vodcovia skupenín sú: Ján Hriez, učiteľ, Jozef Haszay, rychtár, Ján Venit, Martin Szoja, Gašpar Spornoga, Katarina Hriez, Katarina Spornoga a Maria Bednárová.

Dňa 21. júna na povzbudzujúce slová miestneho farára Michala Majeresáka zase v Mafašovciach tvorila sa Katolícka Jednota s 53 členami. Za správcu vyvolený je Michal Majeresák, farár, za podsprávcu Anton Ovsonka a za vodcov skupenín Ján Klórusz, Ján Gryglyak a Anna Klórusz.

V Hanušovciach sa teraz šesť nových údov prihlásilo. Tak by sa mali aj vždy noví a noví údovia prihlásiť, kým by aspoň každý katolícky mužský nebol údom tej spasonosnej Jednoty.

Že je naša svätá katolícka viera — žiaľbohu — aj na našom vidieku nie dosť vážená, smutným dôkazom toho je, že najviac našich úradníkov na kostol ani nepomyslí, ba ako by na truce, v mnohé nedele, neraz aj v tie najväčšie sviatky pod sv. omšou poľujú, alebo ryby chytajú, ba ešte aj nábožný ľud nútia, aby im v tejto hriešnej veci bol na pomoci. Milí krajanovia, merkujte si, lebo v takých pádoch nielen že nemusíte úradníkov poslúchať, hoc by to bol slúžny, notár alebo ktokoľvek iný, ale vám ich zrovna ani neslobodno poslúchať. V takých okolnostiach máte mať pred očima slová sv. Petra apoštola: Radšej treba poslúchať Boha ako ľudí!

Aj to sa už stalo v našej Magure, že keď prišli pánovia od súdu, do hnusnej židovskej krčmy sháňali stránky a svedkov a tam im dali aj prisahu skladať. Do krčmy nikto nie je povinný ísť, tam je rychtársky dom, tam sa má pojednávať.

Pravdy sa nebojme! *Ud Jednoty Katol. Ludu.*

Dolné Dubové (stol. Pozsony),

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom milom «Kresťane».

Na hanebné a Jednotu Katolíckeho Ludu nadmieru urážajúce články «Slovenského Týždenníka» dôrazne odpovedá slovenský ľud okresu trnavského tým, že jedno za druhým utvára Katolícku Jednotu po obciach a hŕne sa hrnie pod jej zástavu. Darma si hŕta «Slovenský Týždenník», že: Jednota nemá čo hľadať v Prešporskej. Jednota sa tu zmáha a zvíťazí, lebo zvíťazí musí. Prápor Jednoty vzdor neslýchanému brízganiu novín národných vodcov rezviňujú sa po slovenských osadách a utešene plápolá tu všestranné oduševnenie za Jednotu v čerstvom vzduchu kresťanského povedomia. I z tohoto vidno, že ľud slovenský precítnul a nahliada veľkú potrebu sdruzenia sa v Katolíckej Jednote a nie v socialdemokracii Hodžovej. V «Slovenskom Týždenníku» stálo aj to, že Zohorania nechcejú Jednotu a že im ju darmo natíska farár Hojszik. Toto len taký človek napísal, čo nenie členom Jednoty, koľko ale členov má Jednota v Zohore, o tom ten furták mlčí. Ja myslím, že veľa dopisov «Slovenského Týždenníka» pochádza z takých pomýlených kotrb, veď bohužiaľ v každej dedinke máme dvoch troch vetroplachov a Hodžovci to potom za verejnú mienku vyhlasujú, nazdávajú sa, že majú botu pred sebou, ktorú môžu na akékoľvek kopyto natiahnúť. My takéto pokračovanie nedržíme za čestné. My len čistú pravdu žiadame, preto aj nepíšeme to, čo sa podľa našej ľubovôle malo stať, lež to, čo sa skutočne stalo. A čo sa stalo v malej obci Dolné Dubové? Utvorila sa Jednota. Shromáždili sme sa 28. mája o 3. hodine popoludní vo dvore našej fary, kde miestny pán farár Adalbert Plechló a dôstojný pán dekan-farár katlovský Ján Plechló v zápalistých rečiach držali nám prednášky o Jednote. S akým úspechom, to obsirne opisovať nenie potrebné. Dostatočne svedčí o tom tá skutočnosť, že vo veľkom počte shromaždený ľud utvorenie Jednoty jednohlasne uznal za veľkú potrebnosť a že z malej dedinky, sotva 450 duší počítajúcej, Jednota obdržala 85 členov, samých rozumných mužov, šľachetných občanov a povedomých katolíkov. Hľa krásny a nasledovania hodný príklad! Dobrý pastier pozdvihol hlas svoj a verné ovečky ho slyšali a nasledovali. Takýto pomer by mal panovať všade medzi pastierom a stádom. S úprimnou bolesťou ale hľadíme na nešťastné polozenie tých katolíkov, ktorých

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičku už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho farchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeď, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovaní na pomoci je v každom ohlade. Ústav na jednoduchý list bár komu schotue ovnoveda.

ustavičné huckanie nesvedomitých ľudí odtrhlo od svojich pastierov a teraz ako opustené ovečky behajú po záhubných pastvách. Bože dobrotivý, nehľad na naše veľké hriechy, nevylej na nás svoj svätý hnev, buď nám milostivý! Odpusť im, bo nevedia, čo činia. Popraj im života, života mravného a nábožného. Prived ich do lona cirkve. pritiahni ich k sebe. Daj Bože, aby tomu tak bolo!

Jednotár.

Rozmary a žarty.

Dobrá odpoveď.

— Ale povedz mi Cilka, čo [sa ťebe] najlepšie páči pri tvojom oddancovi? — pýtala sa Marka.

— Nuž to, že si ma chce vziať, — odpovedala Cilka.

— Hej, kebych ja mohla vedieť, čím bych sa mohla najmilšie zavdačiť môjmu uoddancovi? — pýtala sa Marka ďalej.

— Nuž tým, keď nepôjdeš zaňho, — odpovedala jej Cilka.

Po ženbe.

— Priatelu, a ty si sa oženil, však si ty predtým veľmi nenávidel ženy?

— Hm, keby si vedel, ako ich teraz nenávidím, — odpovedal tázaný.

Mal strach.

— A vy sa sám holíte, však vo svojom dome máte holiča?

— To je pravda, ale sa bojím od neho sa dať holiť, lebo som mu ja našiel ženu.

Chcel sa vypomstíť.

Asi 20-ročný chasník príde k rabínovi, aby ho prijal do židovského náboženstva. I pýtal sa ho rabín:

— Priateľu, pravda ste sa presvedčili, že ešte neprišiel Vykupiteľ.

— Dačo, chvála Bohu, dávno ten už prišiel na svet, — odpovedal chasník.

— Teda ste sa snáď zaľúbili do driečnej židovky? — pýtal sa rabín ďalej.

— Bože, chráň, ani sa mi nesníva židovku si pojať za ženu.

— Nuž teda prečo sa chcete stať židom?

— Nuž, viete pán rabín, povadil som sa s celou familiou svojou, tedy by im rád vykonal takú veľkú haňbu, — odpovedal chasník spokojne.

Kreštania kupujte len u kreštanov!

Odkazy redakcie.

P. J. J. P. Pekne ďakujeme. **Alfonso.** Čo nového v Orave? **Slovák z Belluše.** Pod týmto podpisom napádate Jednotu a vašeho duchovného. Vy Jednotu nepotrebuje a Jednota nepotrebuje vás. S tým sme kvit! Lež vy napádate vašeho duchovného a mena si pod váš dopis nepodpisujete. Tak to robia zákerníci a vlamači. Podpíšte vaše meno pod vaše dopisy, až váš duchovný pastier vie, ako sa volá tá jeho prašivá ovca.

Púť do Lourdesu. Zodpovedne z veľa strán objavenej žiadosti Jozef Skarda, šaštínsky praepošt, dekanfarár z príležitosti 50-ročného jubileuma zjavenia sa blahoslavenej Panny, s odcestovaním okolo 23. augusta s arcipastierskym dovolením púť vedie do Lourdesu, staviac sa po ceste v Einsiedelnu vo Švajci a na milostnom mieste najsladšieho Srdca Pána medzi Lyonom a Parížom v Paray le Monial. Touto cestou prosí duchovných bratov a všetkých, čo ho o prevzatie tejto púte požiadali, ako aj tých, čo túto cestu v jeho spoločnosti už raz vykonali, aby úmysel jeho v kruhoch jejich známych odporúčali a rozširovali a hlásiacich sa oznámili mu najpozdejšie do 31. júla. — Smer cesty je: Budapešť—Viedeň—Linz—Innsbruck—Bregenz— (bádenské jazero) Rorschach—Zürich— (odpočinitie 1. dňa) Genf—Lyon— (odpočinitie 1. dňa Cette—Toulouse—Lourdes (pobytie 4. dňov) Toulouse—Paray le Monial— (pobytie pol dňa) Genf—Lausanne (odpočinitie 1. dňa pri jazere genfskom) Bern—Luzern—Einsiedeln (pobytie a noclah) Buchs—Innsbruck—Viedeň—Budapešť. — Ceny súčasnenia: I. trieda 560 korún, II. trieda 420 korún, III. trieda 250 korún s úplným zaopatrením na stanicích pobytia a od Innsbrucku po Innsbruck aj po ceste. — O podrobné programy obrátiť sa možno na farský úrad Sárvár (stolica nitrianska).

Krajinská púť do svätej zeme.

Pri dušovnom vodcovstve veľkomožného a prevelebného pána kanonika, opáta bierského a krajinského vyslanca dr. Alexandra Giesswein a pri spoluúčinkovaní početných duchovných 1. oktobra b. r. pohne sa krajinská púť do svätej zeme, ktorú sriaďuje svätej zeme uhorský úrad.

Ceny: I. I. trieda 700.—, II. trieda 550.—, III. trieda 300.— korún. Programmom a vysvetlením ochotne posluži svätej zeme kommissariatu úrad uhorský. II., Margitkört 23. farský úrad.

Krajinská jubilárna púť do Lourdesu pohne sa dňa 8. augusta pod protektorátom jeho excellencie najdôstojnejšieho pána dr. Júliusa Városyho, arcibiskupa kaločského. Duchovné vodcovstvo pútnikov prevádza výbor z 12 duchovných pozostávajúci. — Ceny s prvotriednym zaopatrením cez 8 dní: I. trieda 460 korún, II. trieda 320 korún, III. trieda 210 korún. Programmom a vysvetlením echotne posluži Franc Fehér, farár. Ebed.

stolica ostrihomská. — Zarovnak krajinská jubilárna púť pohne sa dňa 30. augusta z Budapešti ku marianskej processii do Lourdesu a s tým v spojení do Rímu na jubiläum sv. otca. — Ceny zúčastnenia s prvotriednym zaopatrením cez 14 dni: I. trieda 560 kor., II. trieda 450 korún, III. trieda 250 korún. Programmom a vysvetlením ochotne poslúži Štefan Pasztorek, Tököl, stolica Pest.

Jubilárna ľudová púť do Lourdesu. S povolením najvyššej vrchnosti cirkevnej arcibiskupstva vedie prevelebný pán August Sipos, kaplán (Budapest, IX., Bakács tér 15. fara) — Ceny: II. trieda 250 korún, III. trieda 140 korún. Odeštuje sa z Budapešti dňa 30-ho augusta r. 1908. Prihlasy sa prijímajú do 15. augusta roku 1908. Podrobným programmom poslúži výš spomenutý vodca púte.

(«Mydlo Schicht» so znakom jeleňa) šíri sa rýchlo po veľkých plochách, siakne celkom do tkaniny a čistí preto rýchlo a dôkladne, bez toho, že by hubilo ruky alebo bielizeň: bo ak intenzívna je sila jeho čistenia, účinkuje tak vlúdne.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 11. júla.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: tiská K 23·80—25·40, stolnobelehradská K 23·20—25·10 peštianska K 23·60—25·10. banátska K 23·70—25·— . — *Raž*: prvotriedna K 19·60—19·80, druhotriedna K 19·40 do 19·90. — *Jačmeň*: prvotriedny K 14·80—15·20, druhotriedny K 14·30—14·50. — *Proso*: K 11·00—12·00 — *Ovos*: prvotriedny K 17·10—17·30, druhotriedny K 16·50 do 16·90. — *Kukurica*: Kor. 15·10—15·30. — *Repica*: 32·30—33·— K.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	18·80	18·50	18·20	18·00	17·80	17·50	17·20
		č.	7	7½	8		
		K	16·20	14·70	8·50		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Drobné otruby: K 6·60, hrubé K 6·70.

Strova: fazuľa obyčajná biela K 16·00—18·—, fazuľa strakavá K 12·00—13·00. — **Hrach**: nelúpaný, čistý K 30·00—35·00, lúpaný K 23·00—43·00. — **Šošovica**: čistá K 30·00—50·00. — **Konopné semä**: K 25·00—— . — **Mak**: K 62·00—64·00. — **Rasca** (kmin): Kor. 116·00—— . Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 132·00—133·00, vidiecka K 000·00—000·00.

Slanina: mestská 4-kusová K 109·00—110·00, 3-kusová K 117·00—118·00. vidiecka K ———— za 100 kilogr.

Ďatelínové semä: Červená ďatelina K 200·00—210·00, lucerna jasnozorná K 160·00—170·00 za 100 kg.

Lekvár: srbský (z r. 1907.) K 9·13—9·25, bosenský (z r. 1907.) K 13·— po 50 kilogr.

Slivy: (z r. 1907.) bosenské (100 kusové) K 12·50——, (z r. 1907.) srbské (100 kusové) K 11·50—— po 50 kilogrammoch.

Petrolej: Fiumánsky kristálový K 36·50, fiumánsky White-Star (***) K 30·50 za 100 kilogr.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 80·00 do 80·50, kockový K 82·00—82·50, žltý K 80·00—80·50 za 100 kilogr.

Špiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom K 162·50 do 163·00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 54·00—54·25.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 4·50—4·70, žlté K 5·10—5·30 za 100 kilov.

Vajcia: prima uhorské K 74—76, od Tisy K 73—74, sedmohradské K 72—00 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Maslo: k čaju K 2·00—2·20, k vareniu K 1·40—1·50, syr 10—12 h., všetko v kilogrammoch vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy krmené K 00·0—0·00 kilogr.; kurence k smaženiu a k pečeniu K 1·40—2·00, sliepky na polievku K 3·40—3·60 za jeden pár.

Pri prádle ako pri tanci
Netreba mi žiadnej sily
Schichta mydlom v každej chvíli
Na bielo perem ako sňah

Schichtovho jeleň znaku mydla

zázračna intenzívna sila čistenia
spočíva na zvláštnom spôsobe jeho dorábania
z najlepších a vybraných látok.

Schichtové jeleň mydlo

šiša ruky, bielizeň. Šporí prácu a unovanie
a šiša zdravie. Šporí penáže, čas a prácu.
30.000 K. záruka za čistotu.

!!! S 16 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa**Budapest, VI., Gyár-u. 28.**Odporuča pri úplnej záruke
benzin-motore ku mlynom a iným priemyselným
podnikom, taktiež**elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe**
s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!!

Bez strojnika ľahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi
domami slamou krytými. Cieľom rozšírenia týchto najnovších
strojov vymieňajú sa staršie parostroje.Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:
parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatin adt.O nedostupnej zvláštnosti týchto strojov podáva
zprávy: P. baron Jozef Kemény, Maros-Németi (Sedmo-
hradsko). P. Tóth Péterbagi, Csantavér (Stol. Bács.)

Cenník na žiadosť zdarma a franko.

Lacné české perie.

5 kilo nové
tmavé driapané
12 kor.Biele mäkké,
jak páper 18
kor.— 24 kor.
Biele ako snáh
mäkké ak páper, driapané 30
kor. 36 kor. Rozposielanie s
dobierkou franco; zamenenie a
nazpät prijati je pod touti vynim-
kou dovolené jestli sa poštové
útraty vynahradia. — Benedikt
Sachscl, Lobes Nr. 135 (pošta
Pilsen Čechy.)**Pýtajte si**zdarma a franko moj hlavný cenník s
vyše 3000 vybrazením hodin a tovaru
zo zlata a striebra atd.Prvá dielňa hodín v Brúx **Hanns
Konrad** cis. a kr. dvorný liferant Brúx
číslo 1388 (Čechy).Švajciarskeho systemu Roskopf patent hodinky K 5.—
Registované Orol Roskopf Anker Rem. hodinky K 7.—
Opravdové strieborné remontoir hodinky K 8-40. Žiadne
risiko. Výmena povolená alebo návrat peňazi.Pri objednávkách na
naše ohlasy, prosíme
odvolávať za vždy na
naš časopis.**Oznamy prijíma administracia****„KREŠTAN“****Budapest, Szentkirályi-úlica 28.****Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hneď****Beretvás-pastilly**ktoré za desať minút zastavia najtuzsie
migrén-hlavybolenie. = **Cena K 1.20.**
Lekárnú odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni a drogerii.

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kispest. Pri 3 škatulkách
zasielka franko..**Ktorá kosa je najlepšia?**pýta sa mnohé kopy probujúci a mnokokrát hospodár. Na toto odpovedáme
dla našo presvedčenia: najlepšia kosa na svete je**General Dewett kanonovej ocele kosa**Ktora sa shotovuje zo zvláštnej kanonovej ocele z miešaniny nešlachetnejšieh kovov zloženej a odborne uneleckým
spôsobom dvojnásobne stúženej, tak še vlastnosť vytrvalost jej nachodi sa na tom najvyššom stupni a premáha
všetko možné tohoto odboru.Spôsob dorábamnia kôs tohoto odboru je tajomstvom fabriky, následkom čoho ľahkosť, trvácnosť a ostrosť
takejto kopy sú počudovania hodné.**Atresa Pánu Pavlovi Sohr Szill 13. číslo (Stol. Somogy.)**kam vsetkým na general Dewett kopy potáznóm dopisovaním a objednaním treba sa obrátiť. — Pri objednaní
5 kusov kôs počtove útraby platí fabrika. Pri objednaní 10 kusov platí počtove útraty a pripojuje jednu kosu na
pridavok zdamrma. — Za každú kanonovej ocele kosu prejma sa dobrostanie, nezodpovedná kosa vymieňa sa
dobrou kosou kanonovej ocele (zokusenosti ale vieme, že medzi tisíc kosami jedna je nie zlá).General Dewett kosou kanonovej ocele
na 250—300 krokov može sa kosíť po jed-
nom ostrení, jedno kuvanie dostatočue je
na viacej dni.General Dewett kosa, kanonovej ocele,
zasiela sa ku ruce chlapa sostavená naku-
vaná a vyprobovaná.Pri Gnneral Dewett kose z kanonovej
oceli odberateľ nemá žiadného riska bo
nezodpovedná kosa zamení sa za dobrú.Preto nech nikto kopy od nikoho neobjednáva a nekupuje, kým neurobil probu s kosou General Dewett z kanonovej ocele
A sme o tom presredčeni, že kto ráz robil s takouto kosou inéj kopy nikdy do ruky nevezme.Sbieratelia objednavateľov maju zvláštne vyhody. — Hárky k sbieraniu odberateľov a iné tlačivo su pre bár kobo na poho-
tve Cenník nech si každý na dopisničke pyta. Ceny Gnnérale Dewett kôs z kanonovej ocele:

60	65	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
90 kr.	95 kr.	1 zl.	1 zl. 05 kr.	1 zl. 10 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 20 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 30 kr.	1 zl. 50 kr.

Dávame nákovie, striebro ocelova nákovia a kladivko pár za 85 kr. Amerikánska osielka, ku Dewett kose najlepšia 20 kr.
Zvláštna Novota: Privilegovaná užva na kosu 1 kus 20 kr., 10 kusov 1 zl. 50 kr. Britva diamantovej ocele so zarukou pát rokov
1 zl. 5 kr. pekná schránka britvy darmo.

Obrázkový cenník dostava každý zdarma.